

# รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

ครูชมพูนุท ภู่อสกุล



# เรื่อง วงดนตรีไทย





## คำถามชวนคิด

๑. นักเรียนเคยเห็นวงดนตรีไทยหรือไม่
๒. นักเรียนเคยเห็นวงดนตรีไทยที่ไหนบ้าง
๓. นักเรียนรู้จักอะไรเกี่ยวกับวงดนตรีไทยบ้าง





# วงดนตรีไทย

## วงปี่พาทย์



## วงเครื่องสาย



## วงมโหรี





จากเสียงที่นักเรียนได้ยิน

นักเรียนคิดว่าเป็นวงดนตรีประเภทใด





# วงดนตรีไทย

## วงปี่พาทย์



## วงเครื่องสาย



## วงมโหรี





# สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อเสียงจากวีดิทัศน์

สารุกรม (ปีพาทย์ไม้นวม)

เผยแพร่โดย : TheOngkhaphayop

เผยแพร่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

ที่มา :

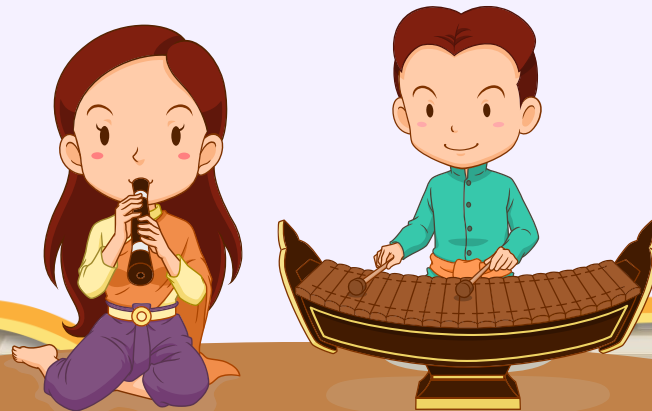
[https://www.youtube.com/watch?v=yYo๒PpoMsUo&list=PLFiLixdGPcWanZe\\_๗๓B๗๙M](https://www.youtube.com/watch?v=yYo๒PpoMsUo&list=PLFiLixdGPcWanZe_๗๓B๗๙M)

M๗-xjz๗dqWo





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์







# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

## จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกลักษณะเด่นและจำแนก  
การจัดรูปแบบวงปี่พาทย์แต่ละชนิดได้ถูกต้อง





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

**วงปี่พาทย์** เป็นวงดนตรีที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรี  
**ประเภทตีและเป่า**เป็นหลัก ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม  
ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก ขลุ่ยเพียงออ และปี่ใน





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

โดยมีการประสมวงที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะการใช้ไม้ตีของระนาดเอก จึงทำให้ได้เสียงที่แตกต่างกัน **แบ่งได้ ๒ แบบ**





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์



ไม้แข็ง

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง



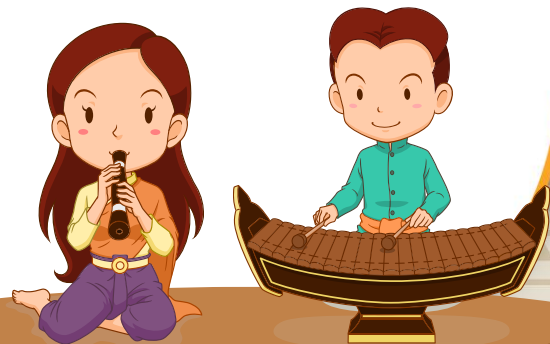
ไม้ نرم

วงปี่พาทย์ไม้ نرم



# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง มี ๓ ขนาด มีวัตถุประสงค์ของการรวมวง  
จะมุ่งเน้นไปที่การบรรเลงเพื่อประกอบพิธีกรรมและ  
การแสดงโขนละครเป็นส่วนใหญ่





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

## วงปี่พาทย์เครื่องห้า



ปี่ใน



ฆ้องวงใหญ่



ฉิ่ง



ตะโพน



ระนาดเอก



กลองทัด





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

## วงปี่พาทย์เครื่องคู่



ปี่ใน



ปี่นอก



ฉาบเล็ก



ฉิ่ง



กรับ



โหม่ง



ตะโพน



ฆ้องวงใหญ่



ฆ้องวงเล็ก



ระนาดเอก



ระนาดทุ้ม



กลองทัด



# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

## วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่



ฉาบเล็ก



ฉาบใหญ่



ปี่ใน



ปี่นอก



ตะโพน



ฉิ่ง



กรับ



โหม่ง



ฆ้องวงใหญ่



ฆ้องวงเล็ก



กลองทัด



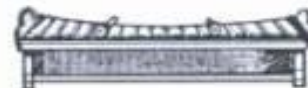
ระนาดเอกเหล็ก



ระนาดเอก



ระนาดทุ้ม



ระนาดทุ้มเหล็ก





## สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ศิลปินกรรมศิลปากร EP.๓ เพลงประกอบพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

เผยแพร่โดย :

กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต Siamese Music Division TH

เผยแพร่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=rY-QQRHmVRE>



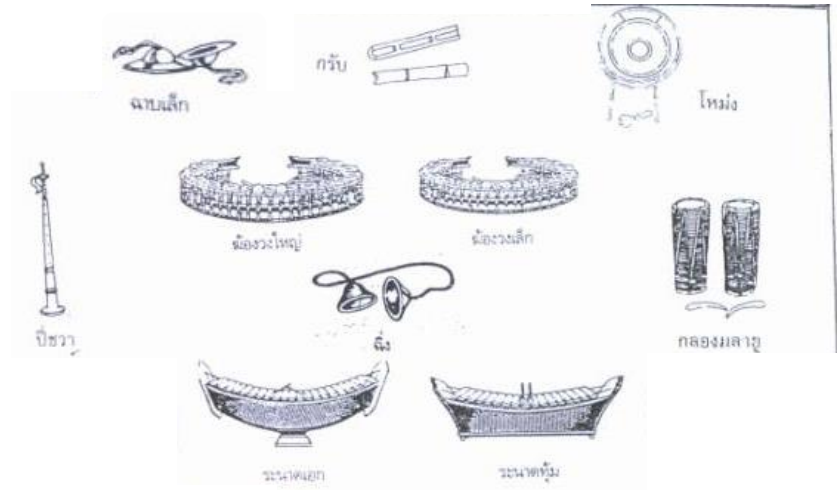


# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

## วงปี่พาทย์นางหงส์

มีเครื่องดนตรีและขนาดของวง  
เหมือนกับวงปี่พาทย์สามัญ มีส่วน  
ที่แตกต่างกัน คือ

- ใช้ปี่ชวาและกลองมลายู
- ใช้บรรเลงประกอบงานอวมงคลเท่านั้น









# สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

วงปีแพทย์นางหงส์

เผยแพร่โดย : Aimphan Channel

เผยแพร่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=Ms๙l๙bV๖Sgc>





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

## วงปี่พาทย์เสภา

แต่แรกใช้บรรเลงสอดแทรก การขับเล่าเรื่องเพื่อให้ผู้ขับเสภา มีเวลาพัก ต่อมาก็ค่อย ๆ ลดบทบาทของผู้ขับลง เหลือแต่การร้องส่งเป็นบทเพลง



ปungi



ปungi



ปungi



ปungi



ปungi



ปungi



ปungi



ปungi



ปungi



ปungi



# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

## วงปี่พาทย์เสภา

เครื่องดนตรีพื้นฐานคล้ายวงปี่พาทย์ไม้แข็ง  
แต่มีเครื่องประกอบจังหวะที่ต่างออกไป  
คือ กลองสองหน้า



ปี่น



ปี่นอก



ระนาดเล็ก



ฉิ่ง



ทับ



โหม่ง



พ้องวงใหญ่



พ้องวงเล็ก



ระนาดเอก



ระนาดทุ้ม





สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

Giawkhao THAILAND (Harvest Song from THAILAND)

เผยแพร่โดย : Lerkiat Mahavinijchaimontri

เผยแพร่วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=JE๔vePJHJyM>

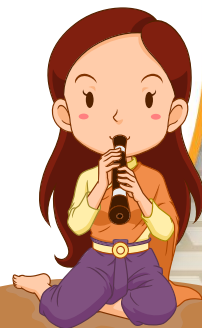




# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

**วงปี่พาทย์มอญ** มีส่วนประกอบคล้ายวงปี่พาทย์เครื่องคู่ แต่เปลี่ยนจากฆ้องวงธรรมดามาเป็นฆ้องมอญ

- ใช้ปี่มอญเป็นเครื่องเป่าหลัก
- เปลี่ยนจากตะโพน กลองทัด เป็นตะโพนมอญ ตีสอดสลับกับเปิงมางคอก









## สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

EP.๙ มู่เต็นรำฟิ่ง วงปีพาทย์มอญ Modern rampueng: Pipaht Mon ensemble

เผยแพร่โดย : กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต Siamese Music Division TH

เผยแพร่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=uoyBsGbAgqc>





# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์



ไม้แข็ง

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง



ไม้นวม

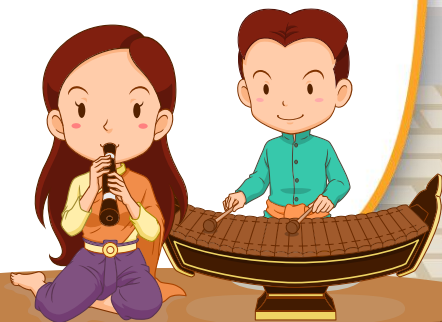
วงปี่พาทย์ไม้นวม



# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์ไม้นวม มีเครื่องดนตรีและขนาดของวง เหมือนกับวงปี่พาทย์สามัญ มีส่วนที่แตกต่างกัน คือ

- ใช้ขลุ่ยเพียงออแทนปี่
- เพิ่มซออู้เข้าไปเพื่อให้เสียงนุ่มนวล
- ระนาดเอกกับระนาดเอกเหล็กใช้ไม้นวมตี







## สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

โหมโรงล่องฟ้า วงปีพาทย์ไม้นวม จุฬาวาทิต

เผยแพร่โดย : Saisaw

เผยแพร่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๖

ที่มา : [https://www.youtube.com/watch?v=rlrKdhiGk\\_๔](https://www.youtube.com/watch?v=rlrKdhiGk_๔)

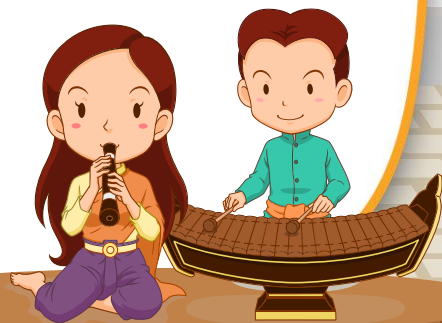






# เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์ดีกดำบรรพ์ เป็นวงที่ใช้บรรเลงประกอบละคร  
ดีกดำบรรพ์ในอดีต เครื่องดนตรีในวงจะคัดเฉพาะที่มีเสียง  
ทุ้มต่ำ นุ่มนวล คล้ายกับวงปี่พาทย์ไม้นวม มีเครื่องดนตรี  
ที่ต่างออกไป เช่น ฆ้องหุ่ยและขลุ่ยอู้







## สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

การแสดงชุดที่ ๕ เรื่องรุ่งรัตน์โกสินทร์สังคิตกาล เพลง ชุดสร้อยสนดึกดำบรรพ์

เผยแพร่โดย : SUNSHINE CREATION AND BROADCASTING CO.,LTD

เผยแพร่วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=d-dtC๔Wg๙eY>





# กิจกรรมเรื่องวงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์

**คำชี้แจง** ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่องวงปี่พาทย์เป็นแผนผังความคิด พร้อมใส่ภาพประกอบตกแต่งให้สวยงามภายใน ๑ หน้ากระดาษ

ใบงานที่ ๑ “แผนผังความคิดเรื่อง วงปี่พาทย์”  
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักวงดนตรีในวัฒนธรรมไทย  
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วงดนตรีไทย : วงปี่พาทย์  
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่อง วงปี่พาทย์เป็นแผนผังความคิด พร้อมใส่ภาพประกอบตกแต่งให้สวยงามภายใน ๑ หน้ากระดาษ



# สรุป

วงปีพาทย์

ได้แก่

วงปีพาทย์ไม้แข็ง

ปีพาทย์พิธี

วงปีพาทย์เครื่องห้า

วงปีพาทย์นางหงส์

วงปีพาทย์เครื่องคู่

วงปีพาทย์เสภา

วงปีพาทย์เครื่องใหญ่

วงปีพาทย์มอญ

วงปีพาทย์ไม้นวม

วงปีพาทย์ไม้นวม

วงปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

# บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

วงดนตรีไทย : วงเครื่องสาย

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ [www.dltv.ac.th](http://www.dltv.ac.th)

รายวิชาศิลปะ  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

